U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **I. M.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2018, č. j. OAM-145/LE-VL17-VL13-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 4. 2018, č. j. 62 Az 1/2018 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o jeho žádosti tak, že se mu mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Z předloženého správního spisu plyne, že stěžovatel dne 25. 9. 2017 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen „ČR“). Je státním příslušníkem Ukrajiny, hlásí se k ukrajinské národnosti, je pravoslavného náboženského vyznání a nemá žádné politické přesvědčení. Je svobodný, bezdětný a je schopen se dorozumět v ruském, ukrajinském a českém jazyce. V ČR v minulosti pobýval v letech 1992 až 2009, poté žil do roku 2017 na různých místech, především na Ukrajině, a to převážně v Oděse a na jihovýchodě u moře. Do ČR znovu přicestoval v září 2017, a to nelegálně přes Slovenskou republiku. Uvedl, že na Ukrajině je válka, a proto žádá o mezinárodní ochranu. Dalším důvodem je, že většinou hovoří rusky, což mu v zemi původu způsobuje problémy.

O mezinárodní ochranu neúspěšně žádal v ČR již v roce 2006, neboť se obával mafie, tato jeho obava nadále trvá.

[3] V žalobě namítal, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil kritérium dlouhodobosti jeho pobytu na území ČR ve vztahu k otázce udělení humanitárního azylu. Jeho úvaha je v tomto směru nepřezkoumatelná a představuje zneužití institutu správního uvážení. Stěžovatel strávil v ČR většinu produktivního života, na Ukrajině si po svém návratu již nedokázal vybudovat žádné zázemí a stal se cizincem ve vlastní zemi. Délka jeho pobytu na území ČR byla v daném případě zásadním individuálním prvkem azylového příběhu, kterému se ovšem žalovaný nevěnoval. Též tvrdil, že žalovaný paušalizoval důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany, z čehož vyplývá nedostatečnost individuálního posouzení jeho situace. Žalovaný mu přičetl k tíži, že byl po příjezdu do ČR zadržen Policií ČR a žádost podal až v zařízení pro zajištění cizinců s cílem vyhnout se či alespoň oddálit nucené vycestování do vlasti. Stěžovatel však dle svého vyjádření v žalobě do ČR přicestoval pouze za účelem podání žádosti. Důvodem podání žádosti nebyla snaha vyhnout se nucenému vycestování.

[4] Krajský soud uvedl, že žalovaný se otázkou, zda nejsou v projednávané věci dány podmínky pro udělení tzv. humanitárního azylu, dostatečně zabýval. Připomněl, že udělení azylu z důvodů hodných zvláštního zřetele je na volné úvaze správního orgánu, kterou soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu. Neztotožnil se s tvrzením, že nezohlednění délky pobytu na území ČR je vadou, neboť stěžovatel žil od roku 2009 do roku 2017, tedy posledních osm let, v Rusku a na Ukrajině. Za tohoto stavu věci nelze žalovanému vytýkat, že předchozí pobyt stěžovatele na území ČR v odůvodnění své úvahy výslovně nezmínil. Stěžovatel ve správním řízení žádné důvody hodné zvláštního zřetele neuvedl, žalovaný řádně zjistil a posoudil jak jeho osobní situaci, tak stav v zemi původu. Správní uvážení spočívající ve volbě rozhodnutí azyl z humanitárního důvodu neudělit nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem a bylo v souladu s pravidly logického posuzování. Napadené rozhodnutí je v tomto směru přesvědčivě odůvodněno.

[5] Na závěr zdůraznil, že udělení mezinárodní ochrany neslouží k ochraně před jakýmkoli negativním jevem v zemi původu, důvody pro poskytnutí azylu či doplňkové ochrany jsou vymezeny poměrně úzce. Mezinárodní ochranu nelze využívat k legalizaci pobytu na území ČR, neboť pro takový účel obsahuje právní řád ČR jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v zásadním pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení, konkrétně v tom, že soud nesprávně posoudil otázku povinnosti zabývat se délkou jeho pobytu na území ČR.

[8] Nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že žalovaný úvahu o neudělení humanitárního azylu dostatečně zdůvodnil. Žalovaný se se všemi specifiky jeho situace v příslušné části odůvodnění rozhodnutí nevypořádal. Stěžovatel v žádosti i v průběhu správního řízení uváděl, že v ČR pobýval většinu svého produktivního života a po svém návratu do vlasti si zde již nedokázal vybudovat zázemí. Tuto klíčovou okolnost žalovaný pominul, jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Krajský soud takový postup aproboval, ani jeho rozhodnutí tedy nemůže obstát.

[9] Dále opakuje žalobní argumentaci (uvedenou v odstavci [3] výše), namítá tedy šablonovitost a neúplnost úvah žalovaného, který jeho situaci neposoudil individuálně a paušalizoval důvody podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Do místa svého zajištění (zařízení ve Vyšních Lhotách) přicestoval právě za účelem podání žádosti. Důvodem podání žádosti nebyla účelová snaha o legalizaci pobytu na území ČR či snaha oddálit nucené vycestování.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její odmítnutí pro nepřijatelnost, popř. zamítnutí pro nedůvodnost. Odkazuje na spisový materiál a na své vyjádření k žalobě. Rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu je srozumitelně a řádně odůvodněno, totéž platí pro napadený rozsudek krajského soudu. Vycházel z dostatečných podkladů a na základě výpovědi stěžovatele žádné důvody hodné zvláštního zřetele neshledal. Snaha o legalizaci pobytu v ČR takovým důvodem není.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[13] Soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše uvedeným usnesením.

[14] Stěžovatel namítá, že krajský soud nesprávně posoudil otázku povinnosti žalovaného zabývat se délkou jeho pobytu na území ČR. Postupoval chybně, pokud shledal rozhodnutí žalovaného přezkoumatelným (viz odstavec [8] výše). Argumentace stěžovatele míří pouze proti odůvodnění neudělení humanitárního azylu.

[15] V daném případě není rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné. Na str. 9 tohoto rozhodnutí konstatoval, že „[s]*e v této souvislosti zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací výše jmenovaného žadatele o udělení mezinárodní ochrany a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Z výpovědí žadatele v průběhu správního řízení však nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.*

Jmenovaný je dospělou plně právně způsobilou osobou, která je schopná si zajistit prostředky na zajištění svých základních potřeb prací. Žadatel je svobodný, bezdětný a nehovořil o žádných rodinných závazcích ani v ČR ani v zemi svého původu."

[16] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že stěžovatel předestřel jediný žalobní bod, a to nesprávné posouzení humanitárního azylu, neboť žalovaný nevyhodnotil dlouhodobost pobytu žalobce na území ČR. K tomu v odst. 7 rozsudku konstatoval, že „[j]*e pravdou, že žalobce v České republice žil od r. 1992 do 2008, částečně legálně a částečně nelegálně, za což mu bylo uděleno jak správní tak i trestní vyhoštění, naposledy v r. 2009 na pět let. Od r. 2009 však žil na Ukrajině a v Rusku a opět se do České republiky vrátil v r. 2017. Vzhledem k uvedenému nelze žalovanému vytýkat, že při odůvodnění své úvahy o humanitárním azylu, jestliže žalobce posledních 8 let na území České republiky nežil, výslovně nezohlednil tuto skutečnost [...] Otázka délky žití na území České republiky cca 16 let od 20. roku věku žalobce, když po opuštění České republiky následně v zemi původu žil dalších 8 let, nevzbuzuje v soudu pochybnost o tom, že správní uvážení spočívající ve volbě rozhodnutí azyl z humanitárního důvodu neudělit nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického posuzování*."

[17] Nejvyšší správní soud s výše citovaným hodnocením krajského soudu souhlasí. Žalovaný se z logiky věci nemusel výslovně zabývat předchozí délkou pobytu stěžovatele na území ČR, jestliže ten před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany strávil osm let v zemi původu. Je možné, že stěžovatel v době dlouhodobého pobytu v ČR v letech 1992 až 2008 si zde mohl vytvořit poměrně silné vazby. Následným osmiletým pobytem v domovském státě však musely být tyto vazby značně oslabeny, ne-li zcela zpřetrhány. Žalovanému proto nelze vytýkat, že v rámci své úvahy o neudělení humanitárního azylu nezohlednil jeho předchozí pobyt na území ČR. Tato okolnost by stěží mohla vést k závěru, že je namístě stěžovateli azyl právě z tohoto důvodu jako důvodu hodného zvláštního zřetele poskytnout.

[18] K otázce udělování humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, v němž uvedl, že mezi obvyklé důvody udělování humanitárního azylu „[l]*ze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory*." Byť se jedná o demonstrativní výčet důvodů pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, je patrné, že stěžovatel netvrdil žádnou skutečnost, která by do této kategorie spadala. Na délku svého pobytu v ČR do roku 2009 jako možný důvod hodný zvláštního zřetele správní orgán výslovně neupozornil a s ohledem na tuto okolnost se udělení mezinárodní ochrany nedomáhal (viz poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu založené ve správním spise na č. l. 18 – 19 a protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany na č. l. 33 – 36).

[19] Pokud jde o otázku přezkoumávání rozhodnutí týkajících se humanitárního azylu, k té Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, uvedl, že „[a]*zyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně*

výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry."

[20] Udělení azylu z humanitárních důvodů na základě správního uvážení žalovaného dle § 14 zákona o azylu řeší předcházející judikatura Nejvyššího správního soudu v řadě rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72. Otázkou se zabýval též Ústavní soud v rozhodnutí ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, v němž mimo jiné uvedl, že „[j]*ednotícím principem je diskreční pravomoc správního orgánu, do níž soudům nenáleží zasahovat, leda by správní orgán nedospěl ke svému rozhodnutí řádným procesním postupem, nebo by jeho rozhodnutí nebylo řádně a logicky odůvodněno*." Žalovaný i krajský soud se v rámci mezí správního řízení, resp. soudního přezkumu s touto otázkou náležitě vypořádali. S jejich hodnocením se z výše předestřených důvodů ztotožňuje i Nejvyšší správní soud a uzavírá, že nepřiznání humanitárního azylu bylo v souladu se shora citovanou judikaturou.

[21] Krajský soud též správně připomněl, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu není ani snaha o legalizaci pobytu azylově relevantním důvodem (viz např. usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 – 26). K tomu slouží pobytové tituly podle zákona o pobytu cizinců.

[22] Kasační námitky uvedené výše v odst. [9] nejsou projednatelné. Jsou totiž takřka doslovnou rekapitulací žalobních bodů. Kasační stížnost je mimořádný opravný prostředek, kterým je možno napadnout rozhodnutí krajského soudu. Právě toto rozhodnutí je předmětem řízení přezkoumávaným Nejvyšším správním soudem; je proto povinností stěžovatele v kasační stížnosti uvést s jakými konkrétními závěry krajského soudu nesouhlasí včetně důvodů nesouhlasu, nikoli pouze zopakovat žalobní body. Činnost Nejvyššího správního soudu jako soudu kasačního je ohraničena rámcem vymezeným rozsahem napadeného soudního rozhodnutí a především skutkovými a právními důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí. Z kasační stížnosti proto musí být zřejmé, v kterých částech a z jakých důvodů má Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí přezkoumat, přičemž není povinen a ani oprávněn sám možné nezákonnosti napadeného rozhodnutí dovozovat.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[25] Stěžovateli byl v řízení před krajským soudem jako zástupce ustanoven Mgr. Ladislav Bárta, advokát se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, který ho zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Ustanovený zástupce učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem celkem jeden úkon právní služby, kterým je jedno písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif")] spočívající v sepsání doplnění kasační stížnosti.

[26] Za jeden úkon právní služby náleží zástupci stěžovatele mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu]. Odměna se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupce stěžovatele nedoložil osvědčení o registraci k dani z přidané hodnoty (§ 14a advokátního tarifu), proto mu výše odměny nebyla o částku DPH navýšena. Přiznává se mu tedy odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. srpna 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu